

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/121/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812200885
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7812200885.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcov: 1. R. M., O.. XX. XX. XXXX a 2. M. M., O.. XX. XX. XXXX, obidvaja bytom v E., Š. XX, zastúpených JUDr. Vladislavom Sisákom, advokátom so sídlom v Košiciach, Skladná 14, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, so sídlom v Bratislave, Nám. slobody č. 6, IČO: 30416094, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Ružička & Partners s.r.o. so sídlom v Bratislave, Vysoká 2/B, IČO: 36 863 360, o náhradu škody vo výške 1.075.917,10 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 4C/18/2012-656 zo dňa 20.11.2018 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava ako súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 4C/18/2012 - 656 zo dňa 20.11.2018 rozhodol, že právny základ nároku žalobcov je daný a že o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí.

2. Rozhodol tak medzitýmnym rozsudkom o žalobe žalobcov, ktorou sa domáhali od žalovaného zaplata náhrady škody titulom ušlého zisku za obdobie od 1.7.2006 do 12.1.2011 s príslušenstvom v podobe zákonného úroku z omeškania od 1.7.2006 do zaplata a požadovali aj náhradu trov konania. Žalobcovia svoju žalobu odôvodnili tým, že požiadali Mesto Rožňava ako miestne príslušný stavebný úrad o vydanie stavebného povolenia na stavbu - Oprava budovy na Š. H. Č.. XX X. E. na parcele č. KN - C 263/1,5,6 katastrálne územie E., stavebné povolenie im bolo vydané a nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 25.2.2005. Následne rozhodnutím č. 4665/2005-02 bola právoplatne povolená zmena predmetnej stavby pred jej dokončením (30.1.2006). Dňa 16.2.2006 bolo vydané aj kolaudačné rozhodnutie, ktorým bolo povolené užívanie časti tejto stavby a to reštaurácie, plynovej kotolne na prízemí, predajne. Ešte v roku 2006 na pozemku parcela č. KN C 264/3, ktorá susedí s pozemkom, na ktorej je stavba žalobcov, sa začalo s výstavbou penziónu na M. H. Č.. X, E. - prístavba a do konca roku 2006 bola táto stavba postavená do výšky 2,5 m bez stavebného povolenia stavebníkmi P. L. R. E. P.. Títo stavebníci požiadali o vydanie dodatočného stavebného povolenia dňa 30.12.2008, ale bez potrebnej dokumentácie, bolo vykonané aj miestne šetrenie dňa 17.4.2009, kde žalobcovia vzniesli námietky proti predmetnej stavbe a upozornili najmä na skutočnosť, že medzi ich stavbou a stavbou penziónu na M. H. Č. 1 nie je dodržaná predpísaná odstupová vzdialenosť. Z toho dôvodu bude stavba neprimerane tieniť a dôjde k znehodnoteniu stavby žalobcov, čo bude brániť jej riadnemu užívaniu na plánovaný účel a to prevádzkovanie ubytovacieho zariadenia - penziónu. Stavebný úrad prerušil konanie o dodatočnom stavebnom povolení stavebníkom penziónu na M. H. Č.. XX. E. a vyzval na predloženie svetlotechnickej štúdie. Tá konštatovala, že realizáciou stavby môže dôjsť k zhoršeniu podmienok denného osvetlenia vnútorných priestorov, a teda k zatieneniu stavby žalobcov. Žalobcovia dňa 2.9.2009 požiadali stavebný úrad o predĺženie termínu dokončenia svojej stavby do 30.10.2012 z dôvodu pokračujúcej realizácie susednej stavby bez stavebného povolenia a rozhodli sa počkať s

ukončením svojej stavby do vyriešenia celkovej situácie v súvislosti so susediacou nepovolenou stavbou. Opätovný dodatočný termín skončenia stavby im bol povolený, avšak dňa 18.11.2009 P. L. R. E.V. P. opätovne požiadali stavebný úrad o dodatočné povolenie svojej stavby penzión na M. H. Č.. X, E. - prístavba, na čo boli opäť vyzvaní na predloženie svetlo-technického posudku. Z predloženého posudku znalca profesora C.. Y.R. M., N., odborný posudok č. 3/2009 vyplynulo, že tienenie pre zvolenú najnepriaznivejšiu osvetlenú miestnosť je 28,9 stupňov, čo je menej ako 30 stupňov, ktoré povoľuje príslušná SPN. Žalobcovia vzniesli proti tomuto odbornému posudku námietky, požadovali vypracovanie ďalšieho posudku, ktorý by zohľadňoval tieto námietky. Dňa 1.2.2010 stavebný úrad vydal dodatočné stavebné povolenie na stavbu P. O. M. H. Č.. X, E. - prístavby, proti tomuto rozhodnutiu žalobcovia podali odvolanie, Krajský stavebný úrad v Košiciach toto rozhodnutie čiastočne zmenil, ale jeho zvyšnú časť potvrdil. Žalobcovia si nechali vypracovať svetlo-technický posudok ovplyvnenia polyfunkčného objektu prístavbou penziónu na susednom pozemku u autorizovaného stavebného inžiniera C.. G. E. a z neho vyplynulo, že dôjde v stavbe žalobcov k prekročeniu najvyššej prípustnej hodnoty ekvivalentného uhla tienenia 30 stupňov, podľa príslušnej STN v priestoroch denného baru na prvom poschodí a v štyroch izbách ubytovacích priestorov na 2. poschodí. Preto žalobcovia podali na Krajskom súde v Košiciach žalobu o preskúmanie predmetného rozhodnutia krajského úradu a súd vydal meritórny rozsudok č.k. 6S/13422/2010-51, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Košiciach, ale aj Mesta Rožňava a vec vrátil na ďalšie konanie. Nepovolená stavba P. L. R. E. P. bola však kolaudačným rozhodnutím stavebného úradu v decembri 2010 skolaudovaná, naďalej stojí, je v plnej prevádzke a s jej stavebníkom produkujú zisk. Tento stav považujú žalobcovia za absurdný a protiprávny, pretože ním dochádza k poškodzovaniu ich práv a oprávnených záujmov ako vlastníkov ich pozemku a stavby na ňom stojacej. Dňa 1.7.2001 požiadali Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR o predbežné prerokovanie svojho nároku na náhradu škody v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, avšak medzičasom bolo opätovne rozhodnuté Mestom Rožňava dňa 19.8.2011, ktoré opätovne dodatočne povolilo stavbu P. M. H. Č.. X, E. - prístavba a proti ktorému rozhodnutiu opäť podali žalobcovia na krajskom stavebnom úrade odvolanie. Dňa 12.1.2012 Krajský stavebný úrad v Košiciach rozhodol o tomto odvolaní tak, že rozhodnutie stavebného úradu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Z rozhodnutia krajského súdu totiž nepochybne vyplynulo, že rozhodnutie krajského stavebného úradu ako aj rozhodnutie stavebného úradu ako prvostupňového správneho orgánu je nezákonné. Medzičasom žalobcom postupne narastala škoda v podobe ušlého zisku. Svoj nárok pritom vyčíslili tak, že pri predpokladanom čistom zisku z prevádzkovania penziónu, reštaurácie a denného baru v priemernej výške 16.020,10 € mesačne za obdobie od 1.7.2006 prakticky až do odstránenia nepovolenej stavby, resp. minimálne do právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, ktorým boli zrušené rozhodnutia stavebných úradov, teda do 12.1.2011, ide o dobu 54 mesiacov a 12 dní. Na celkovú sumu ušlého zisku navrhli žalobcovia nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómia a manažment. S poukazom na to, že rozhodnutím Krajského súdu č.k. 6S/13422/2010 - 51 boli rozhodnutia stavebných úradov zrušené. Zakladá to splnenie podmienky uvedenej v § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a podľa § 17 ods. 1 tohto zákona sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Vydaním nezákonných rozhodnutí stavebných úradov došlo k znehodnoteniu stavby žalobcov a je viac ako isté, že sa vplyvom nevyhovujúceho stavu budovy určenej na prechodného ubytovanie ľudí nepodarilo žalobcom získať všetky príslušnými právnymi predpismi ustanovené povolenia na oprávnený výkon predmetnej podnikateľskej činnosti zatemnenej stavbe. Keďže žalobcovia neboli uspokojení pri uplatnení svojho nároku na ministerstve a ich žiadosť bola ministerstvu doručená 7.7.2011 ku dňu vyhotovenia žaloby ich nárok uspokojený nebol, zo strany ministerstva im bolo doručené iba oznámenie o vyžiadaní si spisu a tak ministerstvu uplynula lehota najneskôr dňa 8.1.2011.

3. Žalovaný neuznal nárok žalobcov s argumentáciou, že predpokladom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne podmienky a to nezákonné rozhodnutie, alebo nesprávny úradný postup, ale aj vznik škody ako aj majetkovej alebo nemajetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, pričom musí byť príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a dôkazné bremeno na preukázanie príčinnej súvislosti zaťažuje vždy poškodeného. Žalovaný však tvrdí, že nárok na náhradu škody žalobcov je neopodstatnený. Ako vyplynulo zo stavebného povolenia, ktoré bolo vydané žalobcom pri stavbe Oprava budovy na Š. H. Č.. XX X. E., táto rekonštrukcia sa týkala predajne na prízemí v prednej časti, denný bar a pohostinstvo na prízemí v zadnej časti a v podkroví malo byť ubytovanie formou penziónu, t.j. malo ísť o štyri samostatné prevádzky. Podľa samotného vyjadrenia žalobcov majú

skolaudovanú reštauráciu, predajne a plynovej kotolne na prízemí. Samí žalobcovia boli tí, ktorí požiadali stavebný úrad o predĺženie stavebného povolenia, čo im bolo vyhovené do 30.10.2012. Žalobcovia si teda nárokuje náhradu škody z niečoho, čo nie je dostavané, ani nie je povolené jeho užívanie, teda reálne neexistuje, a z prevádzky penziónu v podkroví stavby nemožno ani pripustiť existenciu nároku na ušlý zisk. Nie je tiež zrejmé, z akého dôvodu žalobcovia napriek im vydanému právoplatnému stavebnému povoleniu neuskutočnili svoj stavebný zámer týkajúci sa predovšetkým ich podnikateľských aktivít - penziónu. Susedná stavba stavebníkov P. L. R. E. P., aj keď týmto stavebníkom bolo zrušené stavebné povolenie, nemá čo a ani nemôže mať vplyv na súčasnú podnikateľskú činnosť žalobcov, resp. na nedokončenie ich právoplatne povolenej stavby. V danom prípade je zrejmá absencia príčinnej súvislosti medzi konaním správneho orgánu a vznikom škody. V celom rozsahu tiež žalovaný odmietol nárok žalobcov na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy, ktorú si žalobcovia vyčíslili ako svoju škodu, pretože prípadná povinnosť by mu vznikla až právoplatným rozhodnutím súdu.

4. V poradí prvým, medzitimným rozsudkom súd prvej inštancie dňa 4.9.2014 rozhodol, že právny základ nároku žalobcov je daný s tým, že o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí. Tento rozsudok bol Krajským súdom v Košiciach po podaní odvolania žalovaného rozsudkom č.k. 2Co/33/2015-420 zo dňa 19.1.2017 potvrdený.

5. Žalovaný podal dovolanie a Najvyšší súd SR uznesením č.k. 4Cdo/194/2017 - 499 zo dňa 11.12.2017 tak rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako aj medzitimný rozsudok Okresného súdu Rožňava zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Konanie bolo postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia tak súdu prvej inštancie ale aj odvolacieho súdu. Podľa Najvyššieho súdu SR obidva rozhodnutia sú nepreskúmateľné, pretože súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal otázkou vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím, nevysvetlil ako posúdil skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, a ani odvolací súd tento nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie sám neodstránil.

6. Po zrušení rozhodnutí najvyšším súdom žalovaný naďalej trval na svojom stanovisku, že nie je daná príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou a vzniknutou škodou, pretože žalobcovia sa dobrovoľne rozhodli stavbu nerealizovať. Naopak, žalobcovia naďalej tvrdili, že práce na svojej stavbe prerušili z dôvodov, ktoré uviedli v žalobe a postupovali by úplne inak, predmetná čierna stavba neprípustne nezaťažovala ich riadne povolenú a realizovanú stavbu a, v stavbe by pokračovali. Ak by pokračovali v stavbe a investovali od nej ďalšie finančné prostriedky za tejto situácie, a ak by ju aj dokončili, bola by v dôsledku existencie susednej čiernej stavby celkovo zjavne neupotrebitelná na určený podnikateľský účel a dosahovanie zisku. K vzniku nároku na náhradu škody, ktorú si žalobcovia uplatňujú v žiadnom prípade nepredchádzal stav, ktorý by bol zapríčinený žalobcami a ich dobrovoľnou, či dokonca svojvoľnou pasivitou. Zároveň predložili znalecký posudok č. 52 zo dňa 21.3.2018 vypracovaný znaleckou organizáciou v odbore ekonomika, riadenie podnikov na výšku škody a ušlého zisku, pričom výška v zmysle tohto znaleckého posudku je vyčíslená na 916.280 €. Žalovaný naďalej nesúhlasil ani so vznikom škody - ušlého zisku, pretože ak by žalobcovia mali penzión prevádzkovať, museli by ho v prvom rade dostavať a skolaudovať, a v tomto konaní ani nie je zrejmé, či súd skúmal, že či mali dostatok finančných prostriedkov na dostavanie stavby, či by stavbu dostavali včas a splnili všetky podmienky na získanie kolaudačného rozhodnutia.

7. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania a opätovnom vyhodnotení všetkých dôkazov vec právne posúdil podľa ust. § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a konštatoval, že medzi stranami sporu nie je sporná skutočnosť existencie nezákonného rozhodnutia. Krajský súd v Košiciach totiž pri rozhodovaní o žalobe proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu vo svojom rozsudku č.k. 6S/13422/2010-51 zo dňa 21.10.2010 rozhodol, že jednak rozhodnutie príslušného stavebného úradu o dodatočnom povolení stavby ako aj zmeňujúce rozhodnutie krajského stavebného úradu ako orgánu druhého stupňa sú nezákonné, v dôsledku toho boli obidva tieto rozhodnutia zrušené a vrátené príslušnému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Je teda splnená podmienka uplatniť si právo na náhradu škody, lebo právoplatné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda, bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Medzi stranami sporu zostáva spornou skutočnosť vzniku škody a príčinná súvislosť medzi existenciou nezákonného rozhodnutia a vznikom škody.

8. Po zvážení všetkých okolností prípadu súd prvej inštancie dospel k názoru, že vznik škody medzi žalobcami bol počas konania preukázaný, pričom škoda v tomto prípade nastala žalobcom vo forme ušlého zisku, ktorý sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu. Škoda v podobe ušlého zisku, ktorej náhrady sa žalobcovia domáhajú v tomto spore je založená na tom, že žalobcom bolo v dôsledku existencie čiernej stavby legalizovanej nezákonnými rozhodnutiami konajúcich orgánov verejnej moci znemožnené riadne užívanie ich stavby, a to jej dokončením a následnej kolaudácie za účelom výkonu podnikateľskej činnosti. Táto škoda by nebola vznikla, pokiaľ by konajúce úrady dodatočne nelegalizovali čiernu stavbu svojimi nezákonnými rozhodnutiami. Prítom pravdepodobnosť výkonu podnikateľskej činnosti žalobcov je potrebné hodnotiť ako vysoko pravdepodobnú, ba až istú, pretože neexistuje žiaden dôvod (ani nebol v konaní preukázaný), že okrem škodnej udalosti spôsobenej žalovaným mala žalobcom brániť dokončenia v kolaudovaní ako aj v podnikateľskom využití ich stavby akákoľvek iná skutočnosť.

9. Pri skúmaní príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a protiprávnym úkonom - nezákonným rozhodnutím súd nesúhlasil s názorom žalovaného, že takáto príčinná súvislosť neexistuje. Podľa súdu práve nezákonné rozhodnutia úradov vedúce k dokončeniu susednej stavby s následnými dôsledkami na stavbu žalobcov boli tou objektívnou skutočnosťou, ktorá zakladá príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti, ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol, nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti. V súvislosti so poukazovaním žalovaného na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/319/2008, 1Cdo/74/2008, podľa ktorých je ušlý zisk stratou konkrétnej reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote súd uviedol, že nezákonne povolená dostavba susednej stavby je tiež stavbou, ktorá slúži na podnikanie v oblasti ubytovania osôb. Žalobcovia ale začali s výstavbou svojej stavby skôr ako došlo k dodatočnému povoleniu stavby susednej nezákonnej stavby, ktorá doteraz nie je zlegalizovaná najmä z dôvodov, ktoré majú bezprostredný dopad na stavbu žalobcov. Následne súd prvej inštancie vo všeobecnosti vo svojom odôvodnení poukazyval na obranu žalovaného ako aj na poukazovanie na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/237/2017 zo dňa 14.11.2017 ohľadne príčinnej súvislosti, ktorá je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou a jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či táto príčinná súvislosť je prítomná alebo nie. V tomto prípade súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní práve bola preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a vznikom škody ako aj to, že škoda by bez tejto príčiny, a to nezákonných rozhodnutí, nebola žalobcom vznikla. Iná skutočnosť, ak aj bola žalovaným tvrdená, v konaní preukázaná nebola.

10. Aj v ďalších častiach odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie opätovne citoval obranu a vyjadrenia žalovaného ako aj na ním poukazované rozhodnutia najvyššieho súdu v súvislosti so skúmaním a preukazovaním príčinnej súvislosti. Vzápätí opätovne v bode 24. len konštatoval, že je toho názoru, že všetky predpoklady vzniku škody a tiež preukázania príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a protiprávnym konaním žalovaného boli v konaní preukázané a to aj v zmysle rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, na ktoré v konaní poukazyval žalovaný. V bode 25. potom zdôraznil sled udalostí, t. j. že žalobcovia získali stavebné povolenie na stavbu penziónu s tým, že si zrejme jeho stavbu dobre rozmysleli, ináč by s ňou nezačali a u žalobcov nebol tvrdý ani preukazovaný akýkoľvek sklon k riskantnému správaniu. Penzión začali stavať s úmyslom, že doň vložia finančné prostriedky a očakávali primeraný zisk. Toto konanie a zámer žalobcov je potrebné zdôrazniť, bolo odobrené aj príslušnými orgánmi vydaním platného stavebného povolenia, ale bolo zmarené konaním susedného stavebníka, ktorý v bezprostrednej blízkosti stavby ich penziónu postavil dostavbu už existujúcej nehnuteľnosti na základe neprávoplatného a nezákonného stavebného rozhodnutia s takými následkami na dokončenie stavby žalobcov, že v nej nemohli pokračovať. Všetky tieto okolnosti vyplývajú jednak z tvrdení žalobcov uvedených v žalobe, ale aj z ich podaní, z predložených listinných dôkazov a fotodokumentácie, ktorá sa v spise nachádza. Vzápätí súd prvej inštancie konštatoval, že všetky predpoklady zodpovednosti za škody boli v konaní preukázané a to vznik škody, protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a tiež zavinenie. Poukázal prítom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/24/2011 zo dňa 19.4.2011, kde najvyšší súd vyslovil, že existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody je jedným z nevyhnutných predpokladov zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej

súvislosti sa jedná, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, teda ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. To znamená že príčinná súvislosť je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, musí ísť o priamu príčinu vzniku škody. Súd popísal skutkové zistenia v predchádzajúcich odsekoch, pričom z dôkaznej situácie zistil, že príčinou vzniku škody nie je žiadna iná skutočnosť ako skutočnosť tvrdená žalobcami, teda nezákonné rozhodnutie a teda žiadna iná skutočnosť nie je ďalšou, resp. jednou z príčin, ktorá by sa podieľala na nepriaznivom následku, o odškodnenie ktorého ide, teda neexistuje iná podstatná príčina ani žiadna iná, ktorá by bola v konaní preukázaná.

11. Poukazujúc na ust. § 214 ods. 1 CSP, teda súd prvej inštancie rozhodol medzitimným rozsudkom s tým, že základ uplatneného nároku žalobcov je daný. Žalobcovia sa domáhajú náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., pričom nezákonné rozhodnutie je rozhodnutie mesta Rožňava č. 5644/2009-03-Fa zo dňa 1.2.2010, ktoré rozhodnutie vyhlásil za nezákonné Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6S/13422/2010-51 zo dňa 21.10.2010, ktorým rozhodol o jeho zrušení a vec vrátil Krajskému stavebnému úradu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zo všetkých predložených listinných dôkazov v žalobe a v konaní predložených vyplýva, že právnym titulom nároku žalobcov na uplatnenú náhradu škody je nezákonné rozhodnutie Mesta Rožňava vyššie citované, ale aj rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Košiciach č. 2010/00494 zo dňa 23.4.2010, ktoré obe rozhodnutia boli ako nezákonné zrušené rozsudkom krajského súdu a tým je splnená dôvodnosť žaloby, teda jej právny základ.

12. Proti uvedenému medzitimnému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho prvom výroku zmenil tak, že žalobu zamietne a rozhodne o trovách konania tak, že žalovanému prizná v plnom rozsahu náhradu trov konania.

13. Poukázal na to, že žalobcovia v spore tvrdili, že sa proti žalovanej domáhajú náhrady škody z dôvodu, že vydaním rozhodnutia Stavebného úradu mesta Rožňava zo dňa 1.2.2010 - dodatočného stavebného povolenia k stavbe P. O. M. H.. Č.. X, E. - prístavba im v konečnom dôsledku bola spôsobená škoda, pretože sa im mali zhoršiť svetelné podmienky na pozemku a ich stavbe, a preto sa rozhodli upustiť od svojho podnikateľského zámeru výstavby penziónu, ktorého potencionálny ušlý zisk si v konaní uplatňujú. Voči rozhodnutiu stavebného úradu podali žalobcovia 20.2.2010 odvolanie. Žalobcovia však uviedli, že časť stavby P. O. M. H.. Č.. X, E. - prístavba bola postavená ešte v roku 2006 do výšky 2,5 m bez stavebného povolenia. Prvýkrát stavebníci predmetného penziónu podali žiadosť o dodatočné povolenie 30.12.2008 bez potrebných dokladov, ktoré na výzvu stavebného úradu čiastočne doplňovali a následne sa viedlo stavebné konanie. Stavebný úrad na podnet Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Rožňave prerušil stavebné konanie a vyzval stavebníkov P. O. M. H.. X X. E. o predloženie svetlo-technickej štúdie. Ďalej stavebný úrad dňa 25.8.2009 vydal rozhodnutie o zastavení konania z dôvodu, že túto svetlotechnickú štúdiu a prepracovanú projektovú dokumentáciu stavebníci P. O. M. H.. X X. E. nepredložili. Konanie následne bolo obnovené v roku 2010, kedy dňa 1.2.2010 stavebný úrad vydal dodatočné povolenie stavby, s ktorým rozhodnutím žalobcovia nesúhlasili. Krajský stavebný úrad toto rozhodnutie zmenil tak, že z podmienok na umiestnenie a uskutočnenie stavby vo výrokovej časti upustil bod 10, podľa ktorého bolo uložené vlastníkom susednej nehnuteľnosti - žalobcom strpieť vykonanie stavebných prác zo svojich pozemkov, pričom ostatné časti napadnutého rozhodnutia boli potvrdené. Krajský súd v Košiciach na základe žaloby žalobcov vydal rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.1.2011 a vykonateľnosť 16.1.2011, obidva tieto rozhodnutia boli zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Následne žalobcovia 1.7.2011 podali návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.. Medzičasom Mesto Rožňava ako príslušný stavebný úrad vydalo 19.8.2011 rozhodnutie č. 1485/2011-04-Kp, ktorým dodatočne povolil stavbu P. O. M. H.. Č.. X, E. - prístavba, avšak rozhodnutie bolo zrušené Krajským stavebným úradom v Košiciach č. 2012/00104 zo dňa 12.1.2012 a vec bola opäť vrátená prvoinštančným správny orgán na nové prejednanie a rozhodnutie. Dňa 3.11.2011 žalovaný oznámil zástupcovi žalobcov, že vo veci predbežného prerokovania nároku si ministerstvo vyžiadalo spis od Krajského stavebného úradu v Košiciach. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia v lehote neboli uspokojení so svojim nárokom na ministerstve, obrátili sa so svojim nárokom na súd - Okresný súd v Rožňave, ktorý vydal svoj prvý medzitimný rozsudok dňa 4.9.2014 a Krajský súd v Košiciach rozsudkom 2Co/33/2015 zo dňa 19.1.2017 tento medzitimný rozsudok, ktorým bol priznaný základ nároku žalobcom proti žalovanému potvrdil. Ako je známe obidva rozsudky boli zrušené uznesením Najvyššieho súdu

4Cdo/194/2017 zo dňa 11.12.2017. Odvolateľ ďalej uviedol, že okrem ďalších relevantných právnych tvrdení v priebehu celého sporu dávali súdom do pozornosti najmä neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody odôvodnenej nedostavaním stavby žalobcov a nemožnosti využitia budovy na podnikateľskú činnosť. Ani po vrátení veci na Okresný súd v Rožňave Najvyšším súdom Slovenskej republiky žalobcovia nepreukázali príčinnú súvislosť medzi tvrdým nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, a to predovšetkým vo vzťahu k skutočnosti, že nezákonné rozhodnutie bolo skutočne jediným dôvodom, pre ktorý svoj stavebný zámer nerealizovali. Okresný súd v Rožňave opätovne vo veci rozhodol tak, že medzitýmnym rozsudkom uznal základ nároku žalobcov ako oprávnený, avšak z dôvodov tohto rozsudku opätovne nie je zrejmé, na základe akých ďalších podkladov, okrem tvrdenia žalobcov súd dospel k záveru, že jedinou príčinou vzniku škody je vydanie nezákonného rozhodnutia. Rozsudok preto opätovne trpí procesnou vadou, ktorá spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozsudku, jeho nepreskúmateľnosti a nepresvedčivosti. Odvolateľ v ďalšom opätovne poukázal na predpoklady, za splnenia ktorých možno priznať náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ale aj predpoklady, ktoré upravuje Občiansky zákonník. Osobitné predpoklady zodpovednosti za škodu v danom prípade vymedzuje zákon o zodpovednosti za škodu ako podmienky, ktorých splnenie je obligatórne. Len v prípade splnenia všeobecných predpokladov zodpovednosti môže súd uznať nárok na náhradu škody za dôvodný a daný a náhradu škody priznať. Takýmito predpokladmi dôležitými pre tento prípad sú predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom verejnej moci na základe písomnej žiadosti a uplatnenie nároku na náhradu škody v zákonnej premlčacej lehote a ďalším predpokladom je, že škoda bola spôsobená príslušným orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vznikne v tom prípade, ak v príčinnej súvislosti s tou podmienkou oprávnenej osobe vznikne aj škoda. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou, ktorej nie je možné zbaviť sa a súčasne je daná za predpokladu splnenia troch základných predpokladov, a to nezákonné rozhodnutie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Je možné pritom konštatovať, že nezákonné rozhodnutie ako podmienka v tomto konaní bola splnená, keďže Krajský súd v Košiciach zrušil rozhodnutie Stavebného úradu mesta Rožňava, ako aj Krajského stavebného úradu v Košiciach. Rovnako bolo v konaní preukázané naplnenie osobitných predpokladov s tým, že žalobcovia splnili podmienku návrhu na predbežné prerokovanie svojho nároku príslušným orgánom verejnej moci, ktorý bol uplatnený v zákonnej premlčacej lehote. Dosiaľ však nebola spoľahlivo bez akýchkoľvek pochybností preukázaná skutočná výška škody, v danom prípade ušlého zisku a taktiež nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom, ktorým je nezákonné rozhodnutie a spôsobenou škodou. Žalobcovia si nárokujú náhradu škody, ktorú tvorí len hypotetický ušlý zisk z prevádzky penziónu, ktorý nie je do dnešného dňa dostavaný, skolaudovaný a sprevádzkovaný, a preto nie je možné pripustiť ani existenciu nároku. Ak si žalobcovia na preukázanie výšky ušlého zisku aj dali vypracovať súkromný znalecký posudok, ktorý súdu predložili a z ktorého vyplýva výška ušlého zisku za obdobie od 1.7.2006 do 16.2.2015 v sume 916.280 €, ide stále len o hypotetický ušlý zisk, ktorý vychádza len zo všeobecných predpokladov a neopiera sa o reálne skutočnosti. Žalobcovia totiž nepredložili počas celého konania žiadne zmluvy o budúcich zmluvách, prípadne objednávky alebo iné doklady, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že skutočne reálne im takýto zisk ušiel. Je potrebné zdôrazniť, že k nedostavaniu stavby žalobcov došlo na základe ich dobrovoľného rozhodnutia o ukončení výstavby a nepreukázali akúkoľvek objektívnu skutočnosť, ktorá by im v dokončení stavby bránila. Aj žalobcovia totiž majú okrem povinnosti tvrdenia aj dôkaznú povinnosť a následky spojené s nesplnením tejto povinnosti sa nesú v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia. V posudzovanom prípade nie je naplnená ani príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou a vzniknutou škodou, keďže žalobcovia sa dobrovoľne rozhodli stavbu nerealizovať. Vzhľadom k tomu, že dôkazné bremeno žalobcovia neunesli, súd prvej inštancie mal ich žalobu v súlade s ustálenou súdnou praxou zamietnuť. Ako ustálenú súdnu prax pritom odvolateľ poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31.5.2011 sp.zn. 6 Cdo 115/2010, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.10.2013 sp.zn. 6 MCdo 16/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.6.2010 sp.zn. 5 Cdo 126/2009, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.4.2010 sp.zn. 4 Cdo 319/2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 32/2007 zo dňa 29.3.2007, ale aj uznesenia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 602/2013 zo dňa 3.10.2013, sp.zn. I. ÚS 177/2008 zo dňa 29.1.2009 a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.7.2017 sp.zn. 5 MCdo 5/2015. V zmysle tejto ustálenej súdnej praxe žalobcovia v konaní nepreukázali, že jediným dôvodom nedostavania svojej stavby bolo vydanie nezákonného rozhodnutia, a preto nemôže mať súd za preukázané, že im mohla byť spôsobená škoda vo forme ušlého zisku. Ušlý zisk sa pritom neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu a nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, ale musí byť naisto

postavené, že pri pravidelnom behu veci nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti mohol poškodený dôvodne očakávať takéto zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku škodovej udalosti alebo konania škodcu. Nestačí teda iba všeobecný, resp. pravdepodobný predpoklad, ale vždy musí ísť o prospech, ktorý sa dal podľa obvyklého priebehu veci na základe dostatočne overených a vyčíslených vecných podkladov očakávať. Musí byť tiež zistená ako vysoko pravdepodobná výška ušlého zisku, t.j. výška, ktorá sa podľa bežného uvažovania v praktickom styku blíži už k istote. Dôkazné bremeno je na žalobcovi a dôkaz musí byť jednoznačný. O ušlý zisk nepôjde, ak poškodený iba tvrdí, že jeho podnikateľský zámer alebo iný zárobok, ktorý zamýšľal dosiahnuť, bol zmarený. Všetky okolnosti pritom musia nasvedčovať tomu, že poškodený už začal alebo aspoň nepochybne mal začať vykonávať činnosti smerujúce k dosiahnutiu odmeny, inak poškodenému neujde žiaden prospech. Aj podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25 Cdo 269/2006 tvrdenie zmarenia zamýšľaného podnikateľského zámeru poškodeného samo o sebe na odškodnenie nestačí, resp. poškodený musí preukázať, že mal zabezpečené predpoklady na tzv. pravidelný chod veci a bol reálny predpoklad dosiahnutia žiadaného výsledku, ak by nepriaznivo nezasiahla škodná udalosť. Aj záver rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.3.2017 sp.zn. 5Cdo/195/2015 vyznieva v tom zmysle, že len všeobecné tvrdenie o strate podnikateľskej príležitosti alebo zmarení podnikateľského zámeru bez ďalšieho nikdy nemôže byť základom pre vznik nároku na náhradu ušlého zisku, a to ani v prípade, ak by boli dôsledkom protiprávnej udalosti. Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná a jej nepreukázanie, t.j. takých skutkových okolností za ktorých žalovaný ušlý zisk sa javí reálnym, potom by mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha je skutočne iba fikciou (uznesenie NS SR sp. zn 3Cdo/513/2014, 4 Mcdo/23/2008). Ani predložený znalecký posudok žalobcami nemôže založiť oprávnenosť nároku žalobcov, ale len preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody. Znalecký posudok dokazuje len to, aký priemerný zisk by dosiahol ktorýkoľvek podnikateľský subjekt v prípade realizácie zamýšľaného podnikateľského zámeru v daných podmienkach a na danom trhu, ale nedokazuje aký zisk by práve žalobca skutočne dosiahol. Ak žalobcovia nepreukážu, že ich podnikateľský zámer sa dostal do štádia, kedy by bolo možné považovať dosiahnutie prospechu z podnikania za daných konkrétnych okolností za vysoko pravdepodobné, pretože uvedené časové hľadisko nemožno pričítať na ťarchu žalovaného. V súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ale aj Českej republiky skutočnú škodu, ani ušlý zisk nemožno priznať do budúcnosti ako ujmu, ktorá ešte len prípadne vznikne. Na rozdiel od niektorých nárokov odškodňovaných v súvislosti so škodou na zdraví Občiansky zákonník neumožňuje priznanie ušlého zisku, ani ako renty do budúcnosti, teda ako opakujúce sa plnenie s možnosťou zmeny rozsudku v závislosti od zmeny pomerov. Skutočná škoda a ušlý zisk sú pojmy, ktoré možno definovať, že ide o ujmu už na stálu, t.j. vzniklú a nejde o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti. Hypotetický ušlý zisk z prevádzky penziónu, ktorý doteraz nie je dostavaný, skolaudovaný a sprevádzkovaný nepredstavuje existenciu nároku na ušlý zisk s poukazom na uvedenú judikatúru, t.j., že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku by s ohľadom na existujúce okolnosti tohto prípadu bola vysoko pravdepodobná, ba blížiacia sa k istote.

14. K podanému odvolaniu sa vyjadrili žalobcovia a žiadali medzitimny rozsudok ako vecne správny potvrdiť, uplatnili si nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok považujú žalobcovia za správny tak po stránke zistenia skutkového stavu, ale aj jeho právneho posúdenia s tým, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zároveň aj náležite odôvodnil a rozhodol správne, keď deklaroval danosť právneho základu prejednávaneho nároku. Žalobcovia striktno odmietajú akúkoľvek dôvodnosť námietok žalovaného a vnímajú ako paradoxné, že im žalovaný neopodstatnene vyčíta nedostatok dôkaznej aktivity, zatiaľ čo sám nielenže ignoruje výsledky vykonaného dokazovania, ale v priebehu celého konania to bol práve on, kto žiadnym spôsobom neverifikoval ani jednu zo svojich obranných námietok, ktoré tak zostávajú iba v rovine jednostranných tvrdení. Vykonaným dokazovaním totiž bolo jednoznačne zistené, že žalobcovia zahájili realizáciu svojej stavby na základe právoplatného stavebného povolenia a v priebehu výstavby na susediacom pozemku a bezprostrednej blízkosti bez stavebného povolenia, vyrástla druhá stavba, na čierno, realizovaná v rozpore s nevyhnutnými technickými požiadavkami v zmysle príslušných stavebných predpisov. Práve čierna stavba predstavovala riziko permanentného poškodenia majetku žalobcov, ale aj riziko vo vzťahu k bezpečnosti zdravia či dokonca života osôb. Žalobcovia svoje námietky voči čiernej stavbe prezentovali už v priebehu stavebného konania a vyslovili názor, že jediným možným zákonným riešením vzniknutej situácie zo strany príslušných stavebných orgánov mohol byť v danom prípade len nariadenie odstránenia čiernej stavby. Napokon tak rozhodnutia Mesta Rožňava ako aj Krajského stavebného úradu v Košiciach boli rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/13422/2010-51 zo dňa 21.10.2010

zrušené ako nezákonné. Práve skutočnosť, že príslušné úrady namiesto nariadenia odstránenia stavby túto nezákonne legalizovali, to predstavuje priamu príčinu v dôsledku ktorej došlo k objektívnemu znemožneniu riadneho dokončenia a následného hospodárskeho využitia stavby žalobcov, ktorá mala v zmysle ich podnikateľského zámeru slúžiť ako ubytovacie zariadenie na prechodné ubytovanie osôb, t.j. penzión. Skutočnosť, že príslušné orgány verejnej moci v danom prípade poskytli ochranu nezákonne vybudovanej čiernej stavbe a tým súčasne hrubo zasiahli do právneho postavenia žalobcov pochopiteľne táto skutočnosť vyústila do vzniku škody v ich majetkovej sfére. Pokiaľ by konajúce orgány verejnej moci postupovali v súlade so zákonom, čierna stavby na susednom pozemku by sa nerealizovala, a žalobcovia by mohli nerušene dostavať svoju stavbu, získať na ňu ďalšie stavebné povolenia a začať ju využívať na prevádzku, na akú bola určená. Je teda zrejmé, že ku vzniku škody vo forme ušlého zisku na strane žalobcov došlo k priamej neoddeliteľnej a neprerušenej príčinnej súvislosti s vydaním označených nezákonných rozhodnutí. Rozsiahle citácie súdnych rozhodnutí z odvolaní vo všeobecnej rovine vykladajú pojem príčinnej súvislosti, ktoré však nie sú v žiadnom konflikte s predpokladanými interpretačnými stanoviskami súdnej praxe, a ani so záverom súdu prvej inštancie. Poukazovali pritom na odôvodnenia medzitémneho rozsudku v bodoch 24 a 25. Dôrazne odmietali tvrdenie žalovaného, ktorý sa snaží vzbudiť dojem, že pristúpili k prerušeniu prác na svojej riadnej povolenej a rozostavanej stavbe úplne slobodne, dobrovoľne a bezdôvodne a nie v súvislosti s čiernou stavbou a rozhodnutiami príslušných stavebných úradov. Je viac než zrejmé, že v dôsledku nezákonnej legalizácie čiernej stavby došlo k objektívnemu znemožneniu ďalšieho hospodárskeho využitia stavby žalobcov. Žalobcom teda nemožno vyčítať, že sa v rámci opatrnosti a prevencie rozhodli prerušiť práce na stavbe svojho penziónu až do vyriešenia situácie súvisiacej z nezákonnej schválenou čiernou stavbou. Okrem existencie protiprávneho stavu vyvolaného nezákonnými rozhodnutiami orgánov stavebného konania, nebola v konaní preukázaná žiadna iná okolnosť, ktorá by takejto kolaudácii ich stavby a penziónu v budúcnosti mala brániť. S poukazom na to, že protiprávna škodná udalosť zasiahla do priebehu skutkových udalostí ešte skôr, ako bolo možno uzatvoriť vo vzťahu k penziónu akékoľvek kontrakty s tretími osobami, je napokon logicky nutné odmietnuť aj zvyšnú časť uvedenej argumentácie žalovaného. S poukazom na to, že vzťah príčinnej súvislosti je daný, ak je protiprávne konanie a vznik škody v logickom slede, napokon svoj právny záver sformuloval aj súd prvej inštancie o existencii kauzálneho nexusu (bod 19 a bod 20 odôvodnenia medzitémneho rozsudku). Čo sa týka dôkazného bremena, žalobcovia pripomenuli, že rozloženie dôkazného bremena v konaní je dynamické a týka sa oboch sporových strán, pretože aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3MCdo/6/2010 zo dňa 22.9.2010 žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa netýkali procesné povinnosti a to povinnosť tvrdenia a povinnosť označenia dôkazov. Aj v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/81/2010 zo dňa 31.5.2010 aj odporcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní skutočností, ktoré vylučujú existenciu uplatňovaného práva, ak jeho existenciu žalobca preukázal. Škoda, ktorá vznikla v majetkovo právnej sfére žalobcov predstavuje dôvodne očakávaný zisk, ktorý by boli dosiahli, ak by orgány stavebného konania nevydali nezákonné rozhodnutia, ktorými došlo k zmareniu takéhoto zhodnotenia majetku žalobcov. Že takýto výnos by boli dosiahli pritom hraničí s istotou, pretože v konaní nebola okrem nezákonnej legalizácie čiernej stavby preukázaná žiadna iná okolnosť, ktorá by mala brániť jeho dosiahnutiu (to konštatuje aj súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bode 17). Existencia nezákonných rozhodnutí stavebných orgánov znemožnila realizáciu zámeru sprevádzkovať penzión skôr ako mohli žalobcovia získať kolaudačné rozhodnutie, či vstúpiť do právnych vzťahov s jednotlivými dodávateľmi alebo personálom. Takéto skoršie negatívne zasiahnutie do plánov žalobcov v žiadnom prípade nemožno interpretovať tak, že žalobcami uplatnený nárok nie je reálny iba fiktívny a hypotetický. Je nutné dodať tiež, že samotná hypotetickosť predstavuje fundamentálny pojmový znak ušlého zisku ako takého, pretože ide o kategóriu konštruovanú na základe úvahy o tom, čo by hypoteticky nastalo nebyť škodnej udalosti. Hypotetickosť sama o sebe nemôže byť okolnosťou vylučujúcou nárok poškodeného na náhradu ušlého zisku a v tejto súvislosti žalobcovia citovali aj glosu U.. B. k rozsudku Najvyššieho súdu SR čp. zn. 5Cdo/195/2015. Nemožno totiž požadovať od žalobcov, aby vylúčili akúkoľvek pochybnosť spájanú s uplatneným nárokom, pretože podstatnú úlohu hrá pravidelný, respektíve normálny beh vecí, ktorý je súčasťou definície ušlého zisku, t. j. aký ušlý zisk sa má očakávať pri normálnom a pravidelnom behu vecí. Pokiaľ odvolateľ - žalovaný formuluje svoje výhrady v odvolaní aj vo vzťahu k samotnej výške uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku, tak žalobcovia poukázali na to, že kvantitatívna stránka nároku nie je predmetom tohto odvolacieho konania, nakoľko sa týka preskúmania len medzitémneho rozsudku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o právnom základe nároku a nie o jeho výške. Medzitémnym rozsudkom teda súd nerozhoduje vo veci samej ako je tomu pri konečnom rozsudku, ale o tom, či je alebo nie je daný právny základ uplatneného nároku, pričom zamietnutie žaloby je naproti tomu meritórnym rozhodnutím o celom prejednávacom nároku. Ak by súd

vo výroku podanú žalobu zamietol a zmenil tak výrok odvolaním napadnutého medzitýmneho rozsudku ako to navrhuje žalovaný, došlo by k flagrantnému porušeniu zásady dvojinštančnosti civilného konania ako aj práva žalobcov na spravodlivý proces.

15. K vyjadreniu k odvolaniu sa žalovaný opätovne písomne vyjadril s tým, že podľa neho neobsahuje žiadne podstatné nové skutočnosti a žalobcovia len opätovne zdĺhavo opisujú skutkový stav a prezentujú svoje stanovisko v predmetnej veci. Aj v tomto vyjadrení zotrval na svojich tvrdeniach a argumentácii.

16. Taktiež v opätovnom vyjadrení žalobcov k vyjadreniu žalovaného prezentovali už súdu známe svoje interpretácie, závery a argumentáciu.

17. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie ako podané včas oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP preskúmal rozsudok aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

18. Žalovaný použil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, t.j. že dôvody rozhodnutia nespĺňajú požiadavky kladené ustanovením § 220 ods. 2,3 CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu a pod.). Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

19. Odvolací súd sa oboznámil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v prvom rade dospel k záveru, že toto odôvodnenie nezodpovedá požiadavkám uvedeným v § 220 ods.2 CSP.

20. Odvolací súd považuje za určujúce pre nachádzanie práva, že vždy je potrebné vychádzať z individuálnych rozmerov každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na zistených skutkových okolnostiach. Súd prvej inštancie sa však podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci so všetkými špecifikami charakterizujúcimi daný spor nevysporiadal. Z princípu práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu umožniť stranám sporu účinné uplatňovanie námietok a argumentov, ako i povinnosť súdu sa s týmito námietkami a argumentami, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie presvedčivo v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08) tak, aby odôvodnenie rozsudku malo náležitosti vyžadované vtedy v § 157 ods. 2 CSP, od 1.7.2016 podľa § 220 ods. 1 CSP. Z obsahu spisu a z odôvodnenia napadnutého rozsudku však je nutné vyvodit, že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie sa neriadil vyššie uvedenými pravidlami, čím založil nepreskúmateľnosť. Je pravdou, že v rámci odvolacieho konania účinnosťou nového procesného predpisu Civilného sporového poriadku prišlo k určitému posunu v právnej úprave snahou o zrýchlenie konania a snahou predísť prietahom spočívajúcim v zrušovaní a vracaní veci na súd nižšej inštancie, pričom dôvodom zrušenia bola často nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie. Nepreskúmateľnosť rozsudku však neznamená, že nemôže byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia. Aj

pre odvolacie konanie platí, že musia byť zachované a dodržané princípy spravodlivého procesu. Ak totiž nastane situácia, že rozsudok má nedostatočné dôvody, je bez dôvodov alebo ide o dôvody chaotické, je pravda, že nedostatok týchto dôvodov prináša až porušenie práva na spravodlivý súdny proces a je preto potrebné napadnutý rozsudok zrušiť. Odvolací súd totižto vzhľadom na nedostatok dôvodov nemôže posúdiť, či v tejto časti súd prvej inštancie vecne správne rozhodol. V posudzovanom prípade to platí zvlášť preto, že už v poradí prvý medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie (ale aj potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu) bol pre nedostatok dôvodov a teda nepreskúmateľnosť zrušený a vrátený súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Keďže prvý medzitémny rozsudok odvolací súd nezrušil, zrušeniu rozhodnutia nebráni ustanovenie § 390CSP.

21. Po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že ani nové rozhodnutie súdu prvej inštancie formou medzitémneho rozsudku nespĺňa predpoklady riadneho odôvodnenia, neobsahuje zásadné vysvetlenia a úvahy súdu, ktoré ho viedli k rozhodnutiu a tieto úvahy ostali iba vo všeobecnej a teoretickej rovine, bez riadnej aplikácie na špecifiká daného sporu. Súd prvej inštancie sa neriadil do dôsledkov inštrukciami dovolacieho súdu prezentovanými v zrušujúcom uznesení, t.j., že v medzitémnom rozsudku musí byť posúdený celý právny základ veci (všetko, čo nemožno podriaďiť pod výšku uplatneného nároku). Súd sa musí v medzitémnom rozsudku vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami, týkajúcimi sa základu, o ktorom týmto medzitémnym rozsudkom rozhoduje, zaoberať sa všetkými vykonanými dôkazmi a ich vyhodnotením, pretože v prípade kladného verdiktu sa nimi v rozhodovaní o výške nároku už zaoberať nemôže. Odvolací súd opätovne uvádza, že súd prvej inštancie sa do dôsledku všetkými otázkami, ktoré vyvstali v spore nezaoberal, neodpovedal na ne, čo je potrebné považovať za arbitrárne rozhodnutie súdu a tento nedostatok nemôže napraviť ani odvolací súd.

22. V prvom rade sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal skutočnosťou, ktorá bola tvrdená aj žalobcami a bola vytknutá i v odvolaní žalovaného, že stavebníci P. L. R. E. P. ešte v roku 2006 postavili bez stavebného povolenia svoju nepovolenú prístavbu do výšky 2, 5 m, prvýkrát stavebníci predmetného penziónu podali žiadosť o dodatočné povolenie 30.12.2008 bez potrebných dokladov, ktoré na výzvu stavebného úradu čiastočne doplňovali a následne sa viedlo stavebné konanie, stavebný úrad dňa 25.8.2009 vydal rozhodnutie o zastavení konania z dôvodu, že požadovanú svetlotechnickú štúdiu a prepracovanú projektovú dokumentáciu stavebníci P. O. M. H. X X. E. nepredložili. Stavebné konanie následne bolo obnovené v roku 2010, kedy dňa 1.2.2010 stavebný úrad vydal dodatočné povolenie stavby, teda rozhodnutie, ktoré ako nezákonné bolo súdom zrušené. Podľa názoru odvolacieho súdu musí sa súd prvej inštancie zaoberať a vyriešiť otázku pasívnej legitímácie sporovej strany s prihliadnutím na túto skutočnosť. Žalobcovia svoj nárok proti žalovanému opreli o nezákonné rozhodnutie, pritom stavba na susednom pozemku bez stavebného povolenia stála predtým, najmenej dva roky pred požiadanim jej stavebníkov o dodatočné stavebné povolenie a štyri roky pred vydaním rozhodnutia, ktoré ako nezákonné bolo zrušené. Nárok na ušlý zisk si pritom žalobcovia uplatňujú od 1.7.2006. Je potrebné, aby súd prvej inštancie podrobne sa touto skutočnosťou zaoberal a vyhodnotil ju, keďže ide o dôkazy, ktoré sú v spise prítomné, avšak do dôsledkov nevyhodnotenú. Nie je jasné, či žalobcovia upustili (dočasne?) od ukončenia svojej stavby a podnikateľského zámeru v dôsledku už stojacej stavby stavebníkov L. R. P. (najmenej do výšky 2,5 m), alebo na základe iných skutočností, súvisiacich s postupom stavebného úradu. Je však potrebné uviesť, že z doterajšieho dokazovania vyplýva, že nárok na náhradu škody voči žalovanému uplatňujú žalobcovia pre nezákonné rozhodnutie. Súd prvej inštancie len konštatuje, že žalovaný nepredložil dôkaz, že k upusteniu od dokončenia stavby žalobcovia pristúpili z iných dôvodov a dobrovoľne. Stále však chýba konkrétne vysporiadanie sa súdu prvej inštancie s otázkou príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a tvrdenou škodou. Odvolaciemu súdu sa javí ako nezrozumiteľné odôvodnenie rozsudku v bode 19. kde konštatuje, že nepovolená stavba je tiež stavbou, ktorá slúži na podnikanie v oblasti ubytovania osôb a žalobcovia so svojou povolenou stavbou začali skôr, ako došlo k dodatočnému povoleniu susednej stavby. Chýba záver tejto úvahy, ktorý by bol odpoveďou na námietku žalovaného o neexistencii príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím a tvrdenou škodou. Možno sa len domnievať, že súd prvej inštancie mal na mysli, že by išlo o nepovolenú konkurenciu v podnikaní, je to však len úvaha odvolacieho súdu, ale táto okolnosť pri rozhodovaní o základe nároku žalobcov na náhradu škody zavážiť nemôže.

23. Z dôvodov vyššie uvedených odvolaciemu súdu neostávalo nič iné ako rozsudok v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

24. Úlohou súdu prvej inštancie bude vyhodnotiť vykonané dôkazy, následne v spore opätovne rozhodnúť, svoje rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP a ustálenými zásadami súdnej praxe, uviesť správne závery, ktoré boli zo skutkového stavu vyvedené, aby boli dané jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky a vrátane námietok žalovaného v priebehu odvolacieho konania. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).